

Verslag van de hoorzitting d.d. 15 mei 2018, van de Kleine Commissie van de Bedrijfscommissie voor de Overheid, Kamer voor de Lagere Publiekrechtelijke Lichamen, inzake het verzoek om bemiddeling en advies van de ondernemingsraad van de gemeente Eindhoven.

Aanwezig:

Namens de ondernemingsraad: mevrouw A (voorzitter), de heer AA (vice voorzitter/secretaris), mevrouw G. Stouthart (raadsvrouw).

Namens de bestuurder: de heer X (sectorhoofd P&O), mevrouw XX (specialist medezeggenschap), de heer XXX (jurist arbeidsvoorwaarden).

Kamer LPL: mevrouw N. Riksen (voorzitter), mevrouw I.A.L. Blom-Meeusen (werkgeverslid), de heer X. van de Scheur (lid namens de vakorganisaties).

secretariaat: mevrouw J.C. Dekker

dossiernummer: LPL.188

Opening

De voorzitter opent de zitting en stelt de commissieleden voor.

Alvorens over te gaan tot bespreking van het geschil worden de volgende afspraken gemaakt.

1. Partijen gaan akkoord met de verlenging van de termijn voor afhandeling van het geschil met maximaal twee maanden, te rekenen vanaf 22 april 2018, zodat zo snel mogelijk, maar uiterlijk 22 juni 2018 het eventueel uit te brengen advies aan partijen zal worden verzonden.
2. Partijen zijn niet overeengekomen het eventueel uit te brengen advies als bindend te aanvaarden.

De voorzitter stelt voorts vast dat de bestuurder niet in persoon in verschenen en vraagt de personen die namens hem het woord voeren of zij beschikken over mandaat, zodat bemiddeling mogelijk is. De heer XXX antwoordt dat bemiddeling mogelijk is, indien nodig wordt de bestuurder per telefoon geraadpleegd.

Geschilpunt

Tussen partijen is een geschil ontstaan over de vraag of aan de ondernemingsraad een instemmingsbevoegdheid toekomt ten aanzien van besluit tot aanwending/wijziging van het Budget Flexibel belonen en Sociale activiteiten (hierna: het budget). Het budget is vanwege een door de gemeente opgelegde bezuiniging (o.a. op personeelskosten) eind 2017 door de bestuurder versoberd, zonder dat hij zijn (voorgenomen) besluit hierover ter instemming aan de ondernemingsraad heeft voorgelegd. De ondernemingsraad heeft ter zake de nietigheid ingeroepen, maar de bestuurder heeft zijn besluit niet alsnog ter instemming aan de ondernemingsraad voorgelegd.

Standpunten van partijen

Namens de ondernemingsraad wordt betoogd dat hem het instemmingsrecht toekomt. Hij beroept zich daarbij op artikel 32 WOR in verband met de toepassing van artikel 27 WOR. De ondernemingsraad vindt het niet aanvaardbaar dat het besluit is uitgevoerd zonder dat hij invloed heeft kunnen uitoefenen op de inhoud ervan. De ondernemingsraad is geen tegenstander van het leveren van een bijdrage door medewerkers aan het verminderen van de tekorten, maar hij wil graag bepalen op welke manier die bijdrage het beste kan worden geleverd. In verband hiermee wil hij eerst de achterban raadplegen, zodat een beslissing draagvlak heeft.

De bestuurder is nimmer ingegaan op voorstellen van de ondernemingsraad om gezamenlijk tot bezuinigingsvoorstellen te komen. Van enig overleg, op welke wijze dan ook, is geen sprake geweest, evenmin is invulling gegeven aan het informatierecht.

De ondernemingsraad wijst erop dat hij in het verleden bij herhaling wel het instemmingsrecht heeft uitgeoefend bij besluitvorming ten aanzien van het budget. Hij mocht erop vertrouwen dat hij opnieuw in de gelegenheid zou worden gesteld om zijn bovenwettelijke bevoegdheid uit te oefenen. Dat de ondernemingsraad over deze bevoegdheid beschikt, wordt ook bevestigd door de vakorganisaties die deelnemen in het plaatselijke georganiseerde overleg (GO). De ondernemingsraad meent voorts dat geen sprake is van dubbele medezeggenschapsrechten, gelijk de bestuurder beweert, aangezien het GO gaat over de verdeling van budgetten (vaststellen van de hoogte), terwijl de ondernemingsraad gaat over de invulling. Het convenant tussen de gemeente en de vakorganisaties van 18 april 2016 maakt dit niet anders.

Namens de bestuurder wordt uiteengezet dat in het verleden sprake was van een situatie waarbij het GO over 54 personele budgetten sprak en besloot, terwijl de ondernemingsraad bovendien over de feitelijke uitvoering een aanvullend instemmingsrecht had. Aan deze situatie is een einde gekomen door het convenant van 18 april 2016. Er zijn toen procedurele afspraken gemaakt over het realiseren van het generatiepact en de regeling voor boventallige ouderen. Verder werd het aantal budgetten waarover het GO overleg voerde terug gebracht tot vier (of vijf) essentiële personeelsbudgetten. Ten aanzien van deze personeelsbudgetten zou het GO voortaan nog een formele rol spelen (primaat van het GO). Voor de ondernemingsraad is vanaf genoemde datum geen positie meer weggelegd in relatie tot de feitelijke invulling van de personeelsbudgetten.

Nadat het GO hierover overeenstemming had bereikt, is in januari 2017 het generatiepact en de regeling voor boventallige ouderen, evenals de financiering van ervan, door het GO tot stand gebracht.

In mei 2017 blijkt dat de gemeente een financiële taakstelling krijgt opgelegd, er moet gemeente breed, dus ook op personeelsbudgetten, worden bezuinigd.

De voorzitter stelt vast dat het GO afsprekt dat de ondernemingsraad geen rol meer speelt. Betekent dit dat het GO voortaan zowel over de hoogte als ook over de invulling van personeelsbudgetten gaat?

De heer XXX antwoordt dat de toenmalige ondernemingsraad kennis heeft genomen van de afspraak van het GO en geen verweer hiertegen heeft geleverd.

Mevrouw Stouthart wijst erop dat de vakorganisaties nu een ander standpunt innemen, zij verwijst naar de verklaring die de bonden hebben opgesteld. Uit deze verklaring blijkt dat het oormerken van de beschikbare budgetten geschiedt door het GO, de aanwending is een zaak voor de ondernemingsraad.

De heer AA licht toe dat de ondernemingsraad geregeld overleg heeft met de vakorganisaties die deelnemen aan het GO. Dezen zeggen: 'de ondernemingsraad gaat over de aanwending, wij over de hoogte van de personeelsbudgetten'.

Desgevraagd door mevrouw Blom naar het verdere verloop sinds het afsluiten van het convenant, licht de heer XXX toe dat zeven bijeenkomsten zijn gewijd aan het uitwerken van de afspraken en dat het GO op 17 januari 2017 het eens was over de regelingen. Daarna is 'en petit comité' een compromis bereikt over de bekostiging ervan. De overeengekomen regelingen moeten worden betaald uit de personeelsbudgetten.

Mevrouw Blom constateert dat de overeengekomen regelingen dus impact hebben op de hoogte van de budgetten, dat zijn de vier (of vijf) financieringsstromen die sinds 2016 als zodanig zijn vastgesteld.

De heer AA vult aan dat aan het eind van ieder kalenderjaar resterende middelen aan die budgetten worden toegevoegd.

Opnieuw gevraagd naar de aard van het overleg van het GO over de personeelsbudgetten sinds 2016 (hoogte en/of inhoud) antwoordt de heer XXX dat over de personeelsbudgetten door het GO worden besproken, maar dat de details door het GO niet worden ingevuld. Er zijn voorts sinds 2017 in het geheel geen discussies meer over de invulling van de personeelsbudgetten, aangezien met de totstandkoming van de meer genoemde regelingen de personeelsbudgetten zijn benut. Dit blijkt ook uit het overgelegde stuk inzake het GO-akkoord van 26 januari 2017, zie bijlage 1 bij het verweerschrift, waarin bij de passage over de financiering van de regelingen wordt opgemerkt: ' Op deze wijze hebben overlegpartners in financiële zin invulling gegeven aan het GO-convenant dat op 18 april 2016 werd afgesloten en wordt hierdoor tevens afgesproken dat er binnen het GO geen nadere budgettaire beraadslagingen meer hoeven plaats te vinden in dit kader.'

De heer Van de Scheur merkt op dat uit het dossier niet valt af te leiden of, en zo ja wat, de ondernemingsraad en de bestuurder omstreeks april 2016 en januari 2017 hebben gesproken/besproken over de personeelsbudgetten.

De heer XXX licht toe dat de relatie tussen deze twee partijen toen niet goed was.

Mevrouw A wijst erop dat de relatie niet relevant is, men behoort elkaar te informeren.

De heer XXX zet uiteen dat er nu een nieuw speelveld is en dat moet worden vastgesteld hoe dit in te vullen.

Mevrouw Blom geeft aan dat diverse mogelijkheden de revue zijn gepasseerd. De bestuurder zegt dat de hoogte en de invulling door het GO dient te geschieden, waarbij overigens door de bestuurder wordt geconstateerd dat de invulling geen discussie (meer) oplevert, omdat de personeelsbudgetten volledig zijn benut. De ondernemingsraad zegt dat het GO alleen over de hoogte van de personeelsbudgetten gaat, de invulling/aanwending is een zaak van de bestuurder en de ondernemingsraad. Een ander standpunt zou kunnen zijn dat wordt vastgesteld dat er een budget is en dat de bestuurder gaat over de besteding ervan. Inmiddels is er een taakstelling. Besluiten over vermindering van personeelsbudgetten heeft consequenties voor de aanwending/invulling.

De heer XXX wijst erop dat zowel de vakorganisaties als de ondernemingsraad op 4 juli 2017 zijn geïnformeerd over de financiële taakstelling. Daarbij is aan de orde geweest hoe de bestuurder die taakstelling gaat invullen. De ondernemingsraad was toen begripvol.

De ondernemingsraad heeft de mededeling over de taakstelling toen in eerste instantie voor kennisgeving aangenomen. De ondernemingsraad was nieuw, hij wilde eerst uitzoeken wat zijn bevoegdheden ter zake waren. Bovendien wilde (en wil) de ondernemingsraad zijn achterban raadplegen over de vraag hoe te bezuinigen. Het gaat immers om extraatjes voor het personeel, dan ligt het in de rede om de medewerkers te betrekken bij een andere invulling van het budget.

Mevrouw Blom stelt vast dat er bereidheid tot overleg is bij de ondernemingsraad.

De voorzitter vraagt de bestuurder of is overwogen om de taakstelling (deels) te realiseren via de uitgaven in het sociale domein, zoals via uitkeringen, gemeentelijke voorzieningen.

De heer XXX antwoordt dat met de gemeenteraad een verdeelsleutel is afgesproken, er wordt twee miljoen van de taakstelling gerealiseerd door middel van korting op personeelsuitgaven.

Mevrouw Blom merkt op dat hier een vergelijkbare knip wordt gemaakt: de gemeenteraad stelt de hoogte van de taakstelling vast, de nadere invulling geschiedt binnen de onderneming. Het is van belang om eerst vast te stellen wat moet worden gerealiseerd, vervolgens komt de vraag wie over wat gaat. Kunnen partijen het gesprek voeren, wil de bestuurder met de ondernemingsraad overleggen over de inhoud?

Mevrouw A benadrukt dat de ondernemingsraad belang heeft bij duidelijkheid over het principe, voor nu en voor toekomstige situaties.

Namens de bestuurder wordt gesteld dat het proces moet worden vereenvoudigd. Hij wil niet terug naar de situatie van voor april 2016.

Mevrouw Blom wijst erop dat het niet zo is dat op twee fronten, te weten door het GO en in het overleg tussen de bestuurder en de ondernemingsraad over dezelfde thema's worden gesproken. Partijen moeten afspraken maken over het domein van de medezeggenschap, nu in het bijzonder over het budget.

De heer X meent dat partijen het niet meer over de aanwending van de personeelsbudgetten kunnen hebben. In 2017 is het generatiepact ingevuld, deze budgetten zijn besteed.

De voorzitter wijst erop dat de vier (of vijf) personeelsbudgetten zijn opgenomen in de gemeentelijke begroting. Aan begrotingswijzigingen, dus ook bij het invullen van een taakstelling, ligt toch besluitvorming ten grondslag? Budgetten liggen niet tot in de eeuwigheid vast.

Mevrouw Stouthart begrijpt de aarzeling van de bestuurder niet. Waarom is nader overleg met de ondernemingsraad volgens hem niet nodig/mogelijk? Ziet dat niet alleen op de afspraken over het generatiepact? De bestuurder beantwoordt deze vraag niet. Het inhoudelijke bezwaar van de bestuurder is niet kenbaar gemaakt.

De heer AA refereert aan de eerder tussen partijen gemaakte afspraak dat medezeggenschap moet zitten in de haarvaten van de organisatie. Dit betekent volgens spreker in casu dat het overleg tussen partijen moet worden gevoerd over de verdeling van (bezuiniging op) de financiële middelen voor personele aangelegenheden. Zo kregen medewerkers aan het einde van het jaar een extraatje in de vorm van het kerstpakket en dat is nu minder. Waarom kan dat niet van te voren worden besproken met de ondernemingsraad? De ondernemingsraad is van mening dat de bestuurder niet eenzijdig de regels kan wijzigen.

Mevrouw Blom vraagt de bestuurder naar de lange termijn visie. 'Waar wil Eindhoven heen? En dat doe je bovendien samen'.

De voorzitter merkt op dat sprake lijkt te zijn van een omslagpunt bij de vorige bestuurder. De vraag is wat de huidige bestuurder wil.

De heer X licht toe dat op dit moment sprake is van een waarnemend bestuurder.

Mevrouw Blom vraagt opnieuw naar de bereidheid van partijen om er samen uit te komen. Willen partijen wellicht nu een schorsing van de hoorzitting voor het voeren van intern beraad?

De voorzitter stelt vast dat er behoefte is aan intern beraad en schorst de zitting.

De voorzitter heropent de zitting en vraagt partijen naar de uitkomst van het beraad.

Namens de bestuurder wordt door de heer X toegelicht dat de communicatie in 2016, over de nieuwe afspraken ten aanzien van overleg over de personeelsbudgetten genoemd in het convenant, in de richting van de ondernemingsraad tekort is geschoten. De bestuurder stelt nu voor dat over de aanwending –dus niet over de hoogte- van personeelsbudgetten overleg wordt gevoerd met de ondernemingsraad: 'Daar moeten we het over hebben met de ondernemingsraad', aldus de heer X.

Mevrouw Stouthart vraagt om verduidelijking van het voorstel. Welke bevoegdheid heeft de or volgens de bestuurder nu exact? En ten aanzien waarvan?

Mevrouw Blom merkt op dat het voorliggende geschil betrekking heeft op het instemmingsrecht van de ondernemingsraad op basis van artikel 32 WOR ten aanzien van één budget, te weten het budget Flexibel belonen en Sociale activiteiten, eerder genoemd: het budget. Gaat het voorstel van de bestuurder over de aanwending van het budget? Dus bijvoorbeeld ook over flexibel belonen?

De heer X verduidelijkt dat het zojuist gedane voorstel betrekking heeft op het instemmingsrecht van de ondernemingsraad ten aanzien van de aanwending van het budget.

De ondernemingsraad vraagt bedenktijd.

Op verzoek van de ondernemingsraad schorst de voorzitter de hoorzitting ten tweeden male.

De voorzitter heropent de hoorzitting en vraagt de ondernemingsraad naar zijn reactie.

Mevrouw A licht toe dat de ondernemingsraad jaarlijks een instemmingsaanvraag met betrekking tot de besteding van het budget van de bestuurder wil ontvangen. Dit geldt ook indien er geen wijzigingen zijn.

Voorstel Bedrijfscommissie

Aan partijen wordt voorgesteld dat zij uitgaan van de voorheen gangbare praktijk. Indien jaarlijks beslissingen worden genomen ten aanzien van de aanwending van het budget, dan ligt het in de rede dat die beslissingen ter instemming aan de ondernemingsraad worden voorgelegd. Partijen zouden echter het gesprek kunnen voeren aan de hand van een lijstje met onderwerpen die tot het budget behoren. Aldus kan worden vastgesteld ten aanzien van welke onderwerpen de ondernemingsraad in het verleden het instemmingsrecht op basis van artikel 32 WOR heeft uitgeoefend. Deze praktijk zou in ieder geval moeten blijven gehandhaafd. Onderwerpen die op basis van het wettelijke instemmingsrecht ex artikel 27 WOR dienen te worden voorgelegd, vallen hier buiten. Die onderwerpen zijn op basis van de WOR reeds instemmingsplichtig en niet op basis van een toegekende extra bevoegdheid.

De heer AA geeft aan dat de ondernemingsraad in het verleden het instemmingrecht op grond van artikel 32 WOR heeft uitgeoefend ten aanzien van posten die in het budget Flexibel belonen en Sociale activiteiten zijn opgenomen.

De voorzitter vraagt of partijen akkoord gaan met het voorstel van de Bedrijfscommissie.

Partijen gaan akkoord met het voorstel van de Bedrijfscommissie.

Sluiting

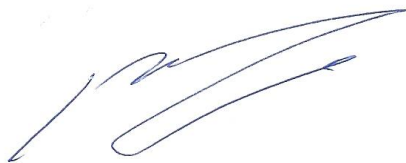
Van hetgeen is besproken tijdens de hoorzitting wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt in week 23, omstreeks 4 juni 2018, aan partijen verzonden.

De voorzitter dankt vervolgens de aanwezigen voor hun komst en inbreng en zij sluit de zitting.

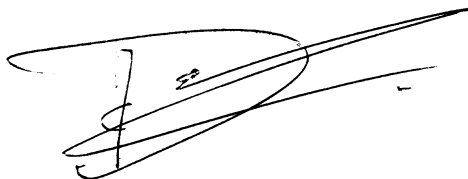
Den Haag, d.d. 5 juni 2018

De Bedrijfscommissie voor de Overheid,
Kamer voor Lagere Publiekrechtelijke Lichamen,

namens deze,

mevrouw drs. N. Riksen-Borsje

N.Riksen
voorzitter

J.C. Dekker
secretaris